

Men den saaledes truffne Afgørelse vil selvfølgelig ikke udelukke en fornyet Overvejelse af Special-Andragender fra Parcelister, som have ny eller særlige Oplysninger at give, derunder ogsaa om Beskaffenheden af deres Jorder. Naar det ærede Medlem for Slagelse udtaler, at det har vist sig, at adskillige af disse Jorder kun bestaa af sort Sand og Jernjord, er der vel nok — heldigvis — heri en Del Overdrivelse. Navnlig maa det erindres, at der for Statshusmændenes Vedkommende foreligger den sædvanlige Erklæring fra Sogneraadet i Henhold til Landarbejderloven om, at Jorderne kunne anses for passende for deres Øjemed, til Udstykning, og at den satte Pris ligeledes maa skønnes at være passende. Jeg kan i øvrigt om dette Forhold ganske henholde mig til, hvad den højtærede Landbrugsminister udtalte i sidste Møde. Men jeg gentager, at Sagen skal blive tagen under velvilligste Overvejelse i den Udstrækning, hvori der kan siges at maatte foreligge Oplysninger om særlige Forhold, der maatte anbefale Forslag om visse Nedsættelser eller Modifikationer i Salgsbetingelserne.

Jeg skal derefter omtale Tersløsegaard. Det ærede Medlem for Sorø ankede over, at jeg ikke paa Finanslovforslaget har stillet Forslag om en Bevilling paa 15,000 Kr. til den Komité, som har købt Tersløsegaard Hovedbygning og nu underkaster denne en Hovedreparation. Tersløsegaard er Hovedbygningen til den Gaard af samme Navn, som hørte til Godset, der blev ophøjet til Baroniet Holberg og af Holberg skænket til Sorø Akademi. I Holbergs Testamente indsatte han en Tillægsbestemmelse, hvorefter der i denne Hovedbygning skulde indrettes en Fribolig for en skikkelig Enke, som tillige skulde nyde Udvisning af Skoven. I 1860 stillede Ministeriet et Forslag om at udvide denne enkelte Fribolig paa Tersløsegaard til Bolig for 4 Enker eller ugifte samt tillige om Restaurering af Bygningen, der i Motiverne skildres som en eenetages Bindingsværksbygning med 2 Sidefløje, højlig trængende til en Hovedreparation. I Folketinget mente man, det vilde være heldigere at sælge Bygningen og give Pengeydelse i Stedet for denne Fribolig med Brændsel. Herom stillede Kultusministeren derefter i næste Samling Forslag, idet det i Motiverne udtales, at Ministeriet ganske kan tiltræde de Grunde, som have bevæget Udvalget til at foretrække denne Form. Og 19. Februar 1861 udkom saa en Lov, der

bemyndiger Regeringen til at sælge Tersløsegaard og inddrage Salgssummen under Akademiets Formue, der samtidig aarlig afgiver 800 Rigsdaler, som anvendes til et Legat, der bærer Navnet „Ludvig Holbergs Understøttelseslegat“ og bestyres af Kultusministeriet. Jeg ser nu, at man i den sidste Tid har betegnet dette Salg af Tersløsegaards Hovedbygning som en Vandalisme. Jeg skal ikke nærmere komme ind herpaa, men skal dog minde om, at det i alt Fald skete i Nationalliberalismens Guldalder, under Ministeriet Hall og efter Forslag af dette Ministerium. I Efteraaret 1904 fremkom saa en stor Komité med Opfordring til at yde Bidrag, saaledes at man kunde købe og grundig istandsætte Tersløsegaard. Der var mange Navne og udmærkede Navne under dette Opraab. Et Aar efter, i November 1905, fik Komitéen Skøde paa Bygningen for en Købesum af 6,000 Kr., som bleve udredede kontant, og straks efter tog man fat paa Bygearbejdet, der har været fortsat hele denne Sommer. Jeg tog en Dag ud for at se paa Tersløsegaard; det er den ene Sidefløj, som i denne Sommer er bleven restaureret, og i øvrigt er det vist kun grumme lidt af det gamle, man har kunnet lade blive tilbage. I Slutningen af September eller maaske i Begyndelsen af Oktober modtog jeg en Henvendelse, hvorefter Bygningens Hovedreparation vilde koste 20,425 Kr. Foruden de 6,000 Kr., der ere anvendte til Købesummen, har Komitéen 5,425 Kr., og der mangler altsaa 15,000 Kr., som man nu anmoder Staten om at yde. Det oplyses i denne Henvendelse, at man efter endt Hovedrestauration agter at udleje en Del af Bygningen, medens de tre i sin Tid af Holberg beboede Værelser i Hovedfløjen skulde undrages fra Udlejning, og det er Komitéens Haab, at der senere kunde skaffes Midler til at udstyre disse Værelser i holbergsk Stil for efterhaanden her at samle et Holbergmuseum, der skulde staa aabent for besøgende. Det er nu neppe Tvivl underkastet, at der kun findes saare faa Ting, som man kunde forvente at samle til et saadant Holbergmuseum. Paa Tersløsegaard findes en Kakkellovn, som man mener har staaet der paa den Tid, da Holberg i de sidste Aar af sit Liv boede der om Sommeren. Men ellers er det vist kun saare lidt, der kunde tilvejebringes til et saadant Museum.

Der er Sider af dette Forhold, som jeg tillader mig at finde ikke absolut tiltalende, om end der i saa Henseende er